

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ

Изабрани одлуком Већа од 20. децембра 2018. у комисију за припрему извештаја о кандидатима за избор у звање доцента за ужу научну област Класичне науке, тежиште истраживања Латинска лингвистика, с пуним радним временом, на одређено време од пет година, подносимо Већу следећи

ИЗВЕШТАЈ

На оглас објављен у *Пословима* 26. децембра 2018. пријавио се један кандидат, **др Драгана Димитријевић**, која је својој пријави уредно приложила документацију предвиђену конкурсом.

О кандидату

Драгана Димитријевић је рођена 13. јануара 1977. у Београду. На Одељењу за класичне науке Филозофског факултета у Београду дипломирала је 2000. с просечном оценом 9,72 и проглашена је за најбољег дипломираног студента школске 2000/01. године на нашем факултету. Маја 2006. одбранила је магистарски рад под насловом *Предкласична римска књижевност у Цицероновим беседама 56-54. године* на Филозофском факултету у Београду. Марта 2012. одбранила је докторску дисертацију *Језик мира у Цицероновом беседништву*, такође на Филозофском факултету.

Као наставник латинског језика радила је у гимназији »Бранко Радичевић« у Старој Пазови од септембра 2000. до јуна 2001, а од септембра 2001. до фебруара 2002. у Филолошкој гимназији у Београду. Од фебруара 2002. запослена је на Одељењу за класичне науке, прво као асистент-приправник, потом, од 2006, као асистент, а септембра 2012. изабрана је у звање доцента за ужу научну област Класичне науке.

Од 1996. до 1998. била је стипендист министарства просвете Републике Србије. Школске 2003/04. добила је стипендију Министарства образовања и вера Републике Грчке за истраживачки рад, те је пет месеци боравила у Атини.

Од 2005. до 2008. била је укључена у регионални међународни пројект усавршавања млађег универзитетског кадра *Contextualizing Classics*, чији је главни организатор био Универзитет у Софији. Од 2011. до данас учествује на пројекту *Модернизација западног Балкана*, који је финансиран од министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (ев. бр. 177009).

Пре неколико година др Драгана Димитријевић је имала великог удела у издавању српског превода III и IV књиге Цицеронових писама Атику (М. Тулије Цицерон, *Писма*

Атику II, Београд: Федон, 2013), не само као један од преводилаца, већ и као писац уводне студије. У овој студији др Димитријевић је дала преглед ужих и ширих околности у којима су настала дотична Цицеронова писма: његов конзулат, Катилинина завера, Цицероново прогонство и повратак. Притом, предмет њеног излагања су не само догађаји из политичке историје Рима већ и Цицеронова лична историја и поготову његово стање духа у једном бурном и трауматичном периоду. Студија пружа и значајан увид у епистографију у оном виду како ју је практиковао један велики класик тог жанра. Поред овога, др Димитријевић је за исту књигу написала и апендикс под насловом »(Пред)изборна кампања у последњем веку римске републике«, заснован што на текстовима из саме књиге, што на другим (махом савременим) сведочанствима. Оба ова рада написана су не само зналачки што се тиче материје и методе, већ и са особитом сликовитошћу, упереном ка томе да се Цицерон и његово време живо представи српском читаоцу.

У чланку »Кад и како је настала фраза *pax atque otium*?« (Lucida intervalla 43 (2014), 41–65) др Димитријевић се бави постањем и смислом једне цицеронско-цезарске фразе. Утврђујући да је та фраза посведочена и у ранијим изворима, ауторка прати ширење једне од ових лексема из јавне у приватну, а друге из приватне у јавну сферу, закључујући да двогуба слика мира коју нуди фраза *pax atque otium* као целина има дубоких политичких импликација, јер се тиче комплексног поимања мира у последњим деценијама римске републике.

Цицерону су посвећене и две студије које је др Димитријевић написала у сарадњи с нашим колегом др Борисом Пендељем: »Семантички потенцијал именице *stomachus* и њених изведеница у Цицероновим делима« (Lucida intervalla 44 (2015), 53–75), и »Херојство нових генерација: ἀριστεία у Цицероновим писмима Атику« (Lucida intervalla 45 (2016), 41–55). У првој од ових студија анализира се сразмерно честа и разноврсна употреба једне сликовите лексеме код Цицерона и утврђује се да је ово припада језичко-стилским особеностима тог писца. Друга се тиче језика у контакту: на случају посезања за једним грчким литерарним изразом показује се да је ово симптом Цицероновог компликованог односа према савременим личностима и догађајима, и његове свагдашње потребе да пристане, тек најпосле и нерадо, уз ону страну коју сматра мање деструктивном. Ова два рада на узоран начин демонстрирају значајну интерпретативну корист која се има од лексиколошких студија постављених на размеђе историје језика и историје идеја. Комбинујући традиционална филолошка знања и методе рада на тексту са неким од савремених поставки и претпоставки у области лексиколошко-семантичких проучавања, аутори су постигли занимљиве и релевантне резултате: пошло им је за руком да, с погледом на учесталост извесних кључних термина, њихову дистрибуцију у Цицероновом корпусу и њихов »семантички потенцијал«, идентификују неке црте Цицероновог идиолекта – што у домену испитивања језика и стила са дистанце од цигло две хиљаде година представља несумњив и леп успех.

Рад под насловом »The Functions of the Rhetorical Question *Quid?* in Cicero's *Philippics* I–II« (изашао у јубиларном зборнику *Studia classica anniversaria*, Скопје 2017, 107–126) посвећен је испитивању функције реторичког питања са становишта прагматике. Држећи да се идиоматично латинско *Quid?* такође има квалификовати као реторичко питање, др Димитријевић прати његову употребу у првим двома *Филипикама*: испоставља се да Цицерон тим начином наглашава своје властите ставове и исказе, изражава или изазива јаке емоције, и уопште користи *Quid?* као средство убеђивања, па и манипулисања, до те мере да се публика налази морално и психолошки присиљеном да пристане уз беседноково резонување, укључујући његове личне настртаје на личност Марка Антонија.

У раду »Rethinking Cicero's phrase *cum dignitate otium*« (објављен у зборнику у част Маргарите Бузалковске Алексове *Aula: The Quest of the Treasures of Language, Thought and Culture*, Systasis Special Edition 4, Skorje 2018, 118–130) др Димитријевић на основу увида у материјал и компетентне анализе закључује да чувена оптиматска формула *cum dignitate otium*, ако и није изворно Цицеронова, зацело јесте настала под пресудним утицајем његових погледа на стање у Риму педесетих година I в. пре Хр. Идеју која стоји иза те формуле сам Цицерон је излагао различито у разним приликама, што је, међутим, било условљено његовим политичким маневрисањем пре него променама у сфери идеологије. Ауторка напоследку даје и један преглед још отворених питања, врло интересантних; овај се може схватити програмски, као циљ будућег истраживања.

С несвакидашњег становишта интересантан је, најзад, и рад »Could Cicero's conception of *humanitas* be applied to the current reforms of university courses in humanities« (објављен у зборнику с међународног скупа *Класическото образование в контекст*, София 2012, 17–22). У том свом излагању др Димитријевић је размотрила могућност да се нешто од Цицеронових идеја и цицеронских студија пласира ван научних и стручних послова, а опет унутар академске заједнице, као релевантан прецедент за нова уверења и нова усмерења курикула.

Од свог избора у звање доцента др Димитријевић учествовала је са излагањем на следећим научним скуповима: маја 2014. на међународној конференцији *Хуманизам: Култура или илузија?* на Филолошком факултету у Београду (излагање на тему »Хуманистичко образовање и национална свест Мојсија Рашковића«); априла 2015. на међународној конференцији *Language, Literature, Meaning* на Филозофском факултету у Нишу (»Жанровска условљеност лексеме *otium* у Теренцијеvim комедијама«); новембра 2015. на Петом међународном конгресу Примењена лингвистика данас (»Семантички потенцијал глагола *disrumpere* у преткласичној римској комедији«); априла 2016. на међународној конференцији *Language, Literature, Time* на Филозофском факултету у Нишу (»Време и времена у Цицероновом беседништву«); августа 2016. на 23. међународном конгресу византијских студија *Byzantium – A World of Changes*, (»Cicero in Byzantium: An Example of Roman Antiquarianism«); октобра 2016. на конференцији *Античка драма* на Филолошком факултету у Београду (»Софоклова трагедија *Антигона* у Демостеновој беседи *О непоштено извршеном посланству*: Интертекстуалност и аргументација«); новембра 2016. на међународној конференцији *Studia Classica Anniversaria* на Филозофском факултету у Скопљу (»The Functions of the Rhetorical Question 'Quid?' in Cicero's *Philippics* I-II«); марта 2017. године на радионици *Pathe: The Language and Philosophy of Emotions* у Универзитетској библиотеци у Београду (»Changing Audiences, Changing Emotions? Cicero's *Philippics* 3-4«); априла 2017. године на међународној конференцији *19th International Colloquium on Latin Linguistics* у Минхену (»Latin Curricula, Attitudes and Achievement: An Empirical Investigation«); децембра 2017. на конференцији *Милош Н. Ђурић: Класично наслеђе на размеђи традиционалног и модерног* на Филозофском факултету у Београду (»У потрази за златним добом: Поводом расправе „Софокле и Хорације“ Милоша Н. Ђурића«).

У истом периоду др Драгана Димитријевић одржала је ова предавања по позиву: априла 2014. предавање »Кад и како је настао слоган *paх atque otium*?« на Филозофском факултету у Скопљу; маја 2017. »Добра стара времена као лајт-мотив Цицероновог беседништва« на Правном факултету у Београду; априла 2018. предавање »Cicero's nostalgia: A journey to the past« на Филозофском факултету у Братислави.

Као наставник на Одељењу за класичне науке др Драгана Димитријевић задужена је поглавито за двосеместрални течај латинског језика на другој години основних студија класичних наука (Латински II), а учествовала је и у настави других латинистичких предмета на разним нивоима студија. Осим тога, др Димитријевић је на властиту

иницијативу конципирала и реализовала специјални течај латинског језика за студенте филозофије на нашем факултету. У полазничким анкетама њен педагошки рад је листом вреднован врло високим оценама.

Била је члан комисије за оцену и одбрану једне докторске дисертације на Филозофском факултету у Скопљу (кандидат Светлана Кочовска, ментор проф. др Весна Димовска-Јањатова), као и шест комисија за оцену и одбрану завршних мастер радова на нашем факултету.

Члан је уредништва међународног електронског часописа за класичне студије *Systasis* (Скопље) и часописа за класичне студије *Lucida intervalla* (Београд).

Од 2015. члан је управног одбора Асоцијације за класичне студије Србије.

Од 2015. до 2018. била је члан комисије за информатику на нашем факултету. Од октобра 2018. члан је комисије за студентска питања, и обавља дужност координатора промотивних активности на Одељењу за класичне науке.

Укупна оцена

Сматрамо да кандидаткиња др Драгана Димитријевић испуњава све формалне и суштинске услове за поновни избор у звање доцента.

Мишљење и предлог Комисије

На основу свега реченог предлажемо да др Драгана Димитријевић буде поново изабрана у звање доцента за ужу научну област Класичне науке с тежиштем истраживања Латинска лингвистика.

У Београду, 28. јануара 2019.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

проф. др Војин Недељковић
Филозофски факултет у Београду

проф. др Гордан Маричић
Филозофски факултет у Београду

проф. др Ифигенија Радуловић
Филозофски факултет у Новом Саду